



Rutas Zviedres laimes pogas spalvas vieglumā un viedumā

«Katram sava laimes poga»

#SIF_MAF2021

Ruta Zviedre – salona «Pelnrušķītes sapnis» īpašniece, tērpu darinātāja (vēsturiski, stilizēti, 20. g., 50. g., 80. g., 90. g., baroka, rokoko, viduslaiku tērpi, karnevāla tērpi bērniem un pieaugušajiem, tērpu kolekcijas), sajūtu taku, pirts paklājiņu veidotāja, floriste, friziere, vāc tējas, izgatavo ziedūdeņus, šuj pirts un pludmales dvieļus, šuj aksesuārus, piedāvā tērpu nomu. Ruta vada teatralizētu ekskursiju Ludzas pilskalnā «Lūcijas nakts pasakas», izzinošu, pētniecisku ekskursiju «Koku stāsti», radošās darbnīcas, kur darbojas ar dabas materiāliem, u.c.

Beigusi Ludzas vidusskolu, Ludzas Mūzikas skolu, mācījusies arī Rēzeknes Mākslas koledžā tekstilmākslu, apguvusi frizieres amatu Birutas Mageles starptautiskajā stilistu skolā, absolvējusi Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultāti, iegūstot pirmsskolas pedagoga kvalifikāciju. Strādājusi bērnudārzā par auklīti.

Andris – otrais spārn



Šī laimes poga ir atbilde, kāpēc es esmu šeit, Ludzā, kas mani atgriezta atpakaļ. Kā saka, ir poga – ir adata. Ir pienācis laiks pirmajam vīram, ar kuru izšķīros, pateikt paldies, jo, sāpinot mani, viņš lika man izlemt, rīkoties, darīt tā, kā es esmu izlēmusi. Es no Rīgas atgriezos atpakaļ uz Ludzu. Ja nebūtu bijis viņa manā dzīvē, es nebūtu satikusies ar manu tagadējo vīru Andri. Katram cilvēkam ir sava otrā puse, es tam ticu. Ja tev ir viens spārn, tev ir vajadzīga līdzīga būtne blakus ar otru spārnu. Andris ir tā būtne, un viņš man ir devis abus spārnus. Ar saviem spārnem es varu lidot, es varu darīt, ko es gribu, lai pilnveidotu sevi, lai augtu. Viņš ir atbalsts it visā. Vislielākā palīdzība ir tad, kad tev ļauj darīt, izvērsties, iet savos dziļumos. Gan jau ka nav viegli otrajai pusei, ka tu esi tāds *ku–kū*.

Kad atgriezos no Rīgas, pēc tā straujā dzīves tempa man likās, kā es varēšu izturēt vienu un to pašu, braukšanu katru dienu pa Latgales ielu uz priekšu un atpakaļ... Bet Rīgas ritms iedeva man to ritmu arī šeit. Ludzā it viss likās lēnāks, mašīnas brauc lēnāk, cilvēki iet lēnāk... Tāpēc pa 10 gadiem paspēju šeit paveikt ļoti daudz.

Diegs



Es esmu diega pavēlniece. Es uzskatu, ka ar diegu var izdarīt ļoti daudz. Ar diegu var sašūt tērpu, sasiet, izšūt. Diegs mani ir saistījis kopš agras bērnības. Diegs, šūšana mani noturēja šeit, jo es sāku darināt tērpus. Šūšana ir mans hobijs. Es gribēju mācīties par šuvēju, bet nobijos, šuvu tikai mājās. Viss, ko dzīvī pamēģini darīt, noder un netiek aizmirsts. Manā bērnībā nebija iespējams nopirkt skaistas, stilīgas drēbes. Man ar draudzeni bija tādas kā sacensības. Mēs ņēmām Burdu, un kura ātrāk sašūs ko jaunu no šī žurnāla. Man nepatīk šūt no jauniem audumiem, es audumus meklēju lietoto preču veikalos, bet arī jaunus un interesantus. Es tur atradu apaļu rakstainu galdautu ar bārkstīm, un man sanāca kupli svārki ar platu, sarkanu jostu, kurus uzvelkot, lai kur es atrastos, piemēram, kādā nometnē, skolotājas grib man tos novilkt, apbrīno. Man patīk pārveidot. Es redzu lietu un zinu, kā gribu to transformēt un dot tai jaunu dzīvi. Piegrieztnes es neprotu veidot. Es pielieku, piemēru un saprotu, kas sanāks. Ar diedziņu es ne tikai šuju kleitas, es arī slotiņas sasienu. Bērnībā es šuvu kleitas lellēm, bet pati pirmā atmiņa par to, ko es šuvu, es pat uzprasīju šogad savai tantei, vai viņa atceras, viņa neatcerējās... Bet man tas uzpeldēja atmiņā. Es šuvu krustmātei dāvanu, kamēr viņa gulēja pusdienas. Man tad bija līdz 6 gadi. Es šuvu uz auduma gabaliņa ar diegiem rožu ziedlapiņas...

Auduma otrā dzīve



Senie audumi, kur pielikta vecmāmiņas roka, senlaicīgas lietas, salvefītes, kas mani saista, mūsdienās nav pielietojamas, tāpēc es tām doodu otru dzīvi, apšuju maļiņu, izveidoju kā kabatiņu, sašuju no gabaliņiem. Man bieži prasa padomu, ja gribas vai vajag ko interesantu. Man patīk radīt lietas, neieguldāt līdzekļus. Es esmu apaugusi ar auduma gabaliņiem, mantiņām, bet pienāk laiks, kad tie tiek izmantoti – vai nu radošajās darbnīcās, vai nu kādā tērpā, kad atnāk tāda ideja. Man patīk audums, kuram jau ir pieskāries cilvēks. Mans vīrs nāk no Matīsu dzimtas Kārsavā, viņa vectēvs bija Osvalds Matīss un vecmāmiņa Raisa. Viņa man 96 gadu vecumā pirms nomiršanas atdeva plecu lakatu, ko viņai kāzās 1933. gadā uzsedza uz pleciem vīramāte Paulīne Matīsa. Viņa bija no turīgās Amantovu dzimtas. Lakats ir milzīgs, kā no mitrā zīda, pat nezinu, kas tas par audumu, spīdīgs, kā auksts, krēmkrāsā ar garām bārkstīm. Viņa savā istabā nevienu neielaida, bet mani pasauca un atdeva. Es domāju, kā mēs nenovērtējam vecos cilvēkus, skrienot neveltām laiku, lai pasēdētu un parunātu...

Spalva



Spalva ir vieglums, gaisīgums, tā ļauj putnam noturēties gaisā, tā var nest svaru. Spalvas – tās ir eņģeļu zīmes, tās runā, tās dod atbildes. Gribas, lai ar tādu pat vieglumu kā spalvai iet pa dzīvi, pieņemot situācijas, cilvēkus, jebko, kas gadās ceļā. Savā dzīvē es esmu pieņēmusi divus cilvēkus, uz kuriem turēju tādu rūgtumu, smagumu. Tā ir baida, ka tu pieņem cilvēku, tu vari komunicēt, būt draugos. Tas arī ir vieglums. Tāds pat, kā es to saredzu spalvās. Kad es eju kādos atbildīgos ceļos, es lietoju auskarus – spalvas. Nometnēs es izmantoju spalvas, lai veidotu rotas, man ir cepures ar spalvām. Spalvas es lieku arī matos ikdienā. Sajūtai.

Mīlestība



Visa pamatā ir mīlestība. Uz visu skatīties ar mīlestību, ar vieglumu, piepildītu ar gaisu, sauli, pieredzi, patīkamajiem brīžiem. Kad tu ej pa ielu, zied kļavas, un tu ieelpo to smaržu, un smaidi, un visi skatās uz tevi kā tādu jocīgu. Kad tu redzi cilvēkā tikai skaisto. Ja mēs redzam ko neglītu, tas jau nāk no mums pašiem, mēs to spoguļojam. Kad tu pieņem sevi, vairs nav ne baumu, ne negatīvās informācijas, tu saproti, ka tas ir samaksa par to, ko neesi pareizi darījis kādreiz. Man ir rūgta dzīves pieredze, jo tēvs dzēra un sita mammu, pēc šķiršanās es viņam teicu, ka viņu vairs neuzskatu par tēvu. Viņš vairs nav starp dzīvajiem, bet es viņu tagad esmu pieņēmusi, un esmu sapratusi, ka es neatceros, kā izskatījās mamma jaunībā, bet tēvu es atceros ļoti labi. Patīkamos bērnības brīžus es atceros kopā ar tēvu, ne mammu, kaut arī tieši viņa rūpējās par mani. Es aptvēru, ka radošais man ir no tēva. Viņš izgatavoja visādas brīnumlietas no alus korķīšiem, izdedzināja uz koka dažādus attēlus. Galvenais ir to agri vai vēl saprast, ka ne viss ir tikai melns, arī bērnības rūgtā pieredze. Ar mīlestību pret sevi, visiem.

Skaņu pasaule



Kad tu sāc apzināti dzīvot, tu pievērs uzmanību skaņām. Es skaņu pasaulē esmu tik dziļi, ka klausos koku lapu šalkoņā, kā slotiņas skan saskaroties. Es kopā ar dēlu sāku spēlēt skaņu meditāciju, relaksāciju. Mēs jau apaugam ar dažādiem instrumentiem. Tas ir fantastiski, ka skaņas tevi ievieļ tādā kā ceļojumā. Tā skaņa ļauj attīrīties, izskrubēt sevi un sākt dzīvi it kā no jauna, atklāt jaunus ceļus, dot jaunas idejas. Katrs jauns instruments ienāk dzīvē tā kā bērns. Ludzas pilskalns un šamaņu bungas tā kā saaug ar mani šobrīd. Dziedāšana, skaņa palīdzēja man sadraudzēties ar pilskalnu, pieņemt vienam otru, dziedot saulrieta dziesmas saulītei. Bungas ievibrē skaņu, un dabai patīk, ka skan. Ejot mēs dzirdam mūsu pēdu skaņu zālē. Tu dzirdi braucošas mašīnas troksni, tu vari aizdomāties, ko tas tev atgādina, tu vari sajosties pat, ka esi pie jūras. Ja tu pieņem skaņas, trokšņi netraucē, tu tos izdzīvo kā fantastisku ceļojumu.

Mūzikas skolā es arī iestājos pati, un mammai paziņoju, ka iestājos vijoles klasē. Mūzika, skaņa ir visur. Bez tās nevar dzīvot. Kāda melodija manī pacēla vēlmi, ka jāmācās rūnas. Iepriekš pret rūnām man bija tāda kā bijība. Rūnu skolotājs pastāstīja, ka tā ir senā šamaņu spēka dziesma, varbūt tāpēc tā uzrunāja mani tik dziļi. Saulrieta dziesma, ko dziedu, es to dziedu latgaliski, jo tā skan mīļāk un sirsnīgāk. Es nesaprotu, kāpēc šo dziesmu vienmēr dzied tik agresīvi. Saulīte gulēt jālaiž ar pateicību, siltumu.

Augi

Augi man ir bijuši svarīgi jau bērnībā, kad es glābu kokus, lai tie neietu bojā, daudz staigāju basām kājām. Pēdējā laikā augi ir tie, kas man palīdz dzīvot, kas ārstē mani un manu ģimeni. Es taisu dažādus dziedniecības līdzekļus, sīrupus, tējas, vācu zālītes un ieauzu paklājos, kurus pēc tam var izsmaržot un izbaudīt pirtiņā. Manā dzimtā vectēva vecāki taisīja dažādas smērītes no augiem, vecmamma tulkoja sapņus.



Kad tu strādā ar augiem, tu aizej kā meditācijā. Kad tu jūties slikti, pietiek pastaigāt pa pļavu, palasīt puķītes, un tu esi atplaucis. Jo vairāk strādā ar augiem, jo vairāk tu viņus jūti. Piemēram, šodien sakāru auzu pušķiņus gar sētu, un sajutu tādu spēku sevī... Ne velti auzas dod zirgiem spēkam. Es šovasar pamanīju, kā elpo katrs augs, kā vibrē gaiss ap katru augu, katru smilodziņu. Tu ej ziemā, pavasarī mežā, un pamani to, ko nekad agrāk nepamanīji, kā briest un atveras pumpurs. Tu domā, kā tu varēji būt tik akls visu laiku... Tāpēc es cenšos to visu stāstīt, radīt savam bērnam, lai paliek atmiņā. Kādai iztēlei bija jābūt tam, kas visu izdomāja, katru augu citādāku, īsts mākslinieks.

Kad es vadu ekskursijas un stāstu par dabu, es piesakos kā Rūta. Pirms trim gadiem man atnāca vēlme, ka ir jāiesēj rūtas. Es tās iesēju, nākamajā gadā tās jau ziedēja. Es braucu uz nometni, kur vajadzēja paņemt līdzīgu kādu mīļu augu, un es paņēmu rūtu. Un tur man nāca atklāsmē, ka es esmu Rūta. Vēlāk atklājās, ka mana mamma mani bija gribējusi saukt par Rūtu, veselu mēnesi man nevarēja iedot vārdu, jo kā jau padomju laikos mani tāpat sauktu par Rutu, bez garumzīmes, kropļotu vārdu. Es pat biju nobriedusi oficiāli mainīt vārdu pret Rūtu, bet kāds astrologs izskaitļoja, ka Ruta pēc krievu alfabēta vibrē tieši tāpat kā latviešu Rūta. Kā cilvēks es esmu Ruta, bet kā dabas cilvēks – Rūta.

Teksts – Ineta Atpile-Jugane

Foto – Arita Atpile-Dona

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par projekta «Katram sava laimes poga» (Nr. 2021.LV/RMA/03/02) rakstu saturu atbild b-ba «Latgolys entuziastu grupa Bīldis»

MAF
Mediju atbalsta fonds